

10.ČERVEN- SVÁTEK NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE JEŽÍŠOVA

TĚLA A KRVE PÁNĚ

Když Ježíš Kristus v kafarnaum-ské synagóze pronesl slova, která jsme slyšeli v evangeliu, mnozí zůstali jako opaření a jiní od něho odešli. Jak by ne, vždyť takhle ještě nikdo na světě nemluvil: Moje tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj. Kdo to bude jíst a pít, bude žít navěky. K tomu bylo třeba velké víry, aby i jeho věrní učedníci přijali tento příslib za pravdivý. Ale Pán Ježíš tuto víru vyžadoval a ne-změnil ze svého výroku ani pís-menko a raději nechal odejít ty, kterým se ta řeč zdála tvrdou.

Při poslední večeři tento slib splnil. Kdybychom se zeptali na pohnutky, pro které ustanovil tak divnou věc, jako je eucharistie, vy-světlení bychom našli u sv. Jana: Protože miloval své, kteří byli na tomto světě, bez míry, bez hranic, bez konce, natolik, že chtěl s nimi zůstat jako chléb a nápoj pro jejich duše jako stále se ob-novující oběť za hříchy světa.

Eucharistie je opravdu tím, čím ji Ježíš ustanovil: památkou na Krista, přítomností Krista, obětí a hostinou.

Každý dobrý otec zanechá svým dětem po sobě nějakou památku, aspoň fotografii. Význačným spolu-občanům stavíme pomníky, mrtvým náhrobky a vzdáváme úctu jejich pozůstatkům. Uctíváme i relikvie svatých. Pán Ježíš nám ale zane-chal na památku sám sebe v Nej-světější svátosti. Je to památka jeho smrti, ale i vzkříšení. A je to tentýž Kristus, který je u Otce v nebi.

Eucharistie je nejen památkou. Je i živou Kristovou přítomností při mši svaté, ale i mimo ni. Je tu k u-ctívání, klanění, abychom mu na-slouchali a projevovali mu lásku. Je obětí. Abel obětoval Bohu zrna. Ab-rahám svého syna Izáka. Melchize-dech chléb a víno. Izraelité veliko-nočního beránka. Kristus sebe sa-mého. Mše sv. je však i naší obětí. Obětujeme Bohu to, co je mu nej-milejší: jeho vlastního Syna. Na jeho místě bychom měli být my sami. Proto se s jeho obětí spojujeme a vkládáme do ní své bolesti a trápení a svou vůli ochotně mu sloužit a pl-nit jeho vůli.

Eucharistie je i hostinou. Každá mše sv. by měla být hostinou pro všechny přítomné. Každý by se měl nasytit obětovaným pokrmem a ná-pojem, protože je to chléb a nápoj života věčného.

O ptáku pelikánovi se vypráví to-to: Měl mláďata už pozdě na podzim. Nebyla schopná letu do teplých kra-jin. Nebyla ještě opeřená. Přišla zima a mráz. Pelikán se živí rybami. Jed-noho dne se vydal hledat pokrm pro svá mláďata. Všude pod ním sníl a led. Vrací se zpět a slyší je-jich hladové volání. Odletí znovu na jinou stranu. Zase nic nenašel. Protože mláďatům je zima, začal vytrhávat ze svého těla pírk a kladl je na ně, aby jim bylo tepleji. Mláďata ucítí krev, která mokvá z poraněných míst. Vrhají se na ni. Když to pelikán vidí, rozdobává si svou hrud', aby děti mohly pít. A tak s rozdrásanou hrudí umírá, aby prodloužil život mláďatům.

Tato příhoda se přirovnává k ji-nému Pelikánovi, Ježíši Kristu. Je o to krásnější, že se týká nás. Ježíš Kristus nás chce posilovat sebou samým proti mrazu zloby, která ničí život věčný v Bohu. Chce, aby jeho bratři a sestry mohli odletět do teplých krajín nebe.

Jezuita a vědec Teilhard de Chardin si zapsal do deníku: Ně-kdy jsem si představoval, že jsem to já, který přijímá svatý chléb a živí se jím. Teď vidím, že je to prá-vě On, který se mne zmocňuje a přitahuje k sobě. Já jej nestrávím, on musí strávit mne... Toužím po tobě, Pane. Chci s tebou věrně spo-lupracovat na svém těle i na své du-ši. Budu se snažit, abych následoval a předcházel i ty nejmenší z tvých impulzů. Kéž by můj odpor byl tak malý, abys mne, Mistře, už nemohl od sebe rozeznat, jak dokonale by-chom byli sjednoceni ve společenství vůle...

EUCHARISTIE

Jan 6,44-52

Chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.

Bratři a sestry, sv. Tomáš Akvin-ský praví, že Bůh se nespokojil tím, že nás stvořil, že nám dal bytí, život, rozum, posvěcující milost, účasten-ství na své přirozenosti, ale dal se nám v osobě vtěleného Slova. I po pádu prvního člověka mohl nás Bůh jiným způsobem pozvednout, na-příklad tím, že by nám poslal něja-kého proroka, který by nám oznámil podmínky nutné k odpuštění. Ale on učinil nekonečně víc. Chtěl nám dát svého vlastního Syna jako Vykupi-tele. "Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna" (Jan 3,16).

A tento Syn, když se skutečně vtělil a viditelně nám v sobě zjevil neviditelného Boha, sám řekl: "Ni-kdo nemá větší lásku než ten, kdo dá svůj život za své přátele." A autor listu Židům cituje Kristova slova, která se vztahují ze starých Písem na něho: Oběti ani dary jsi nechtěl, ale připravils mi tělo. Tu jsem řekl: Hle přicházím, Bože, abych splnil Tvou vůli."

Jako Bůh Otec nám dává celou svou podstatu ve vtěleném Slovu, tak se nám Ježíš chtěl dát osobně v eucharistii. Mohl se spokojit s tím, že by ustanovil křest a biřmování nebo jiné svátostné znamení milosti, ale on nám chtěl dát svátost, která obsahuje nejen milost, ale samého Původce milosti. Ve chvíli, kdy opět pouští svou viditelnost, chtěl u nás ze své nekonečné lásky zůstat osobně pod rouškou eucharistickou. Jeho eucharistické Srdce nám dalo skutečnou přítomnost jeho těla, jeho krve, jeho duše a jeho božství. Dalo nám eucharistii jako oběť, aby se v podstatě opakovala na našich oltářích obětí kříže až do konce světa a aby se nám přivlastňovaly její plody.

Mše svatá je tedy tentýž obětní dar, Spasitelovo tělo, které bylo ukřižováno, a jeho drahocenná krev, která se svátostně prolévá na našich oltářích, aby neustále smazávala hříchy světa. To je lidským rozumem nepochopitelná láska. Jen si představme, kolik hříchů se denně napáchá v našem prostředí, v různých klubech pochybné pověsti, v našem městě, v národě, v Evropě, na celém světě. Kolik to bezohlednosti vůči Ježíšovu Srdci, vůči jeho neustále prolévané svátostné Krvi!

A přesto se nám eucharistické Srdce Ježíšovo vytrvale dává za pokrm ve sv. přijímání. Ne abychom ho proměnili v sebe, ale naopak, abychom se my stávali stále podobnější jemu, abychom jím byli stále víc ožívováni a k němu přivtělováni. Jednou řekl Pán Ježíš sv. Kateřině Sienské: "Já si vezmu tvé srdce a dám ti své." Jak Pánu Ježíši záleží na každé duši, na každém jednotlivci! Jestliže je uprostřed nevěřících jediná duše ve stavu milosti, opravdu horlivá a nenáročná, která přijímá všechno, co jí chce eucharistické Srdce Kristovo dát, pak z jasu této duše musí nutně něco přecházet na duše zbloudilé, v jejichž prostředí žije.

A tak všude na zemi, kde je na oltáři proměněná Hostie, zůstává s námi milý společník a průvodce našeho vyhnanství v tomto údolí slz.

Tak jedná dokonalá láska. Tak jedná eucharistické Srdce Ježíšovo a jeho dokonalé sebedarování v Chlebě života.

Svátostný Ježíši, dej, ať tě hodně a stále plodněji přijímáme do svých slabých, ale po tobě vždycky toužících srdcí. Amen.

-škr-

MYŠLENKA NA NEDĚLI

Podporuje svatý Pavel svou dnešní výpověďí výčitky nevěřících, kteří vidí v náboženství opium, odvádějící od odpovědnosti za svět?

Povrchně by se to mohlo tak zdát, čteme-li Pavlův protiklad o pomíjejících věcech viditelných k věcem neviditelným - věčným. Ve skutečnosti jde však svatému apoštolovi o něco jiného. Celý život svatého apoštola stojí pod vlivem zážitku u Damašku a jeho věřící postoj se orientuje zásadně na veliko-noční poselství vzkříšení, jež zdůrazňuje věčnost. Věřit znamená nebrat žádné pozemské skutečnosti absolutně, i když vážně, tj. zařadit je do celé souvislosti Božího stvoření a vykoupení a vzít tím světským věcem nebezpečí z nesmyslnosti. I zážitky stárnutí, ne-moci, zklamání, neschopnosti a smrti patří k lidskému životu; jestli je však zařadíme do vztahu k Božím věčným zaslíbením, nemožou nás ohrozit či zlomit: "Proto neklesáme na mysl", říká apoštol zde (v. 16) i jinde (1 Kor 15,15). Je to postoj dítěte, které se cítí v bezpečí v otcově náručí, i když nemá potuchy, jak se dostane z ohrožení (sv. Mt 18,3). Svatý Pavel proto popisuje nejprve ve čtyřech protikladech život křesťana, v němž se míchá naše slabost s Boží velebností, a pak udává důvody křesťanské trpělivosti a vytrvalosti. Máme účast na Kristově životě, proto musíme mít účast i na jeho utrpení a smrti. Boží síla však vzkřísila Pána Ježíše, zavázala se dát i nám vzkříšení. Proto měl apoštol odvalu hlásat křesťanství bez ohledu na svou bezpečnost a i proto byl s to snést všechna utrpení. Tuto naději a sílu chce apoštol vzbudit u svých věřících. Kdo je pevně přesvědčen, že se všechno v jeho životě děje pro Krista (Mt 5,10-11), ten dovede vzdorovat všemu nepřátelskému. Z tohoto postoje zaměřuje apoštol náš pohled na věčné hodnoty; tedy ne k zanedbávání vedlejších úkolů, nýbrž pro brání těchto úkolů k věčnému cíli. Člověk může pokládat svůj život buď jako dlouhý proces odcizení, jako cestu vedoucí od Boha, nebo jako cestu, o níž říká v popisu Mojžíše list Židům: "Víra způsobila, že ... zůstal pevný, jako by před sebou viděl Neviditelného" (Žid 11,27).

Dr. Josef Hrbata

SVATOŘEČENÍ JANA SARKANDRA

Když se dnes už zemřelý *olo-moucký arcibiskup dr. Vaňák* vyjadřoval k námitkám, uveřejněným před téměř víc jak rokem v Kostnických jiskrách, napsal:

"Kanonizace kteréhokoli světce týká se vlastně jen katolíků. Kanonizací totiž církev prohlašuje, že katolíci po celém světě mohou (ale nemusejí) dotyčného uctívat jako svatého. Nekatolíci však nejsou kanonizací vázáni k ničemu, nemusejí s kanonizací souhlasit, ani nemusejí kanonizovaného ctít, nemají ovšem právo katolíkům v jeho úctě bránit. Nic víc.

A ještě otázka, jaký vztah má Sarkandrova kanonizace k ekumenickým snahám? Znamená jakousi dvojakost, že totiž ekumenicita je proklamována a zároveň torpedována a že k dosavadní hradbě rozdělující katolíky a protestanty je přidáván nový kámen, který dělicí hradbu zvětšuje? Takové chápání by znamenalo veliké nedorozumění a nepochopení dějin, a zároveň také nepochopení úkolů budoucnosti. Doba Sarkandrova nebyla dobou ekumenismu. Byla to doba velkého rozdělení, nepřátelství a nenávisti.

Jednou z hlavních příčin byla nešťastná a zcela nesprávná zásada: Cuius regio, eius religio (čí země, toho náboženství), stanovená v míru Augsburském r. 1555, kterou schválily a pak i uskutečňovaly obě strany, katolická i protestantská. Následující pronásledování protestantů katolíky a katolíků protestanty a také následující války byly jen důsledkem této nešťastné a osudné zásady. Tedy všichni, katolíci i protestanti mají na tom vinu, a také všichni tím trpěli. Na jihu Evropy trpěli protestanti od katolíků a na severu katolíci od protestantů. Teprve po staletích bojů a utrpení lidstvo dospělo k poznání, že pravda je neocenitelný poklad, ale tento poklad musí člověk přijímat způsobem důstojným člověka, to je svobodně, bez donucení, bez násilí. To v době Sarkandrově nebylo ještě jasné ani na jedné ani na druhé straně, a proto ve jménu pravdy se jedni dopouštěli násilí proti druhým.

A mezi oběťmi těchto bojů byl i Jan Sarkander, který za své přesvědčení podstoupil tak hrozná muka. Má nám být varovným napomenutím, abychom neupadali do osudných omylů a chyb minulosti, ale abychom hájili a uplatňovali právo člověka na pravdu, ale také na svou svobodu a svědomí a přesvědčení v duchu správného ekumenismu. V tom smyslu nám může Jan Sarkander ukazovat cestu k ekumenickému smíření a k pravé jednotě v pravdě a lásce."

Arc. Vaňák

v přípisu ČCE 7.5. 1991)

Nový život 1-2/1994

O LIDSKÉ PRÁCI

SV. otec Jan Pavel II. promluvil na generální audienci 20. dubna o lidské práci: "Práce je příležitostí ke zdokonalení sebe sama, neboť rozvíjí osobnost, cvičí v ní ctnosti a schopnosti. Této pravdě rozumíme lépe v naší době, když vidíme drama početných nezaměstnaných, kteří se cítí poníženi ve své důstojnosti. Proto je třeba přikládat velkou váhu tomuto personalistickému rozměru ve prospěch všech lidí práce.

Práce je cestou ke svatosti. Když ji člověk vykonává, pomáhá tím svým spoluobčanům. Je to společenský rozměr práce, která se stává službou pro všechny.

Práce je také zdrojem pokroku celého stvoření a společnosti. Zasaňuje tímto způsobem historicko-eschatologický rozměr, můžeme dokonce říci, že kosmický, neboť jejím cílem je náprava životních podmínek a pomoc lidstvu v dosažení vyšších cílů, k nimž nás vyzývá Bůh.

Posledním aspektem lidské práce je následování Krista. Ve světle Kristově a dle jeho vzoru vede práce k tomu nejvyššímu cíli, spjatému s velikonočním tajemstvím. Ježíš, který dal předtím příklad té práce, jakou vykonává většina lidí, naplnil nejvyšší dílo, pro něž byl poslán: vykoupení, jehož vrcholem byla spasitelná oběť kříže."

Přel. -rm-

MARIA VYCHOVÁVÁ...

Invokace loretánských litaní k Panně Marii obsahují mnoho krásných a výstižných jmen a zároveň vlastností Matky Boží. Je v nich také vepsána charakteristika jejího života, poslání a činnosti. Nepodléhají libovůli. Církev se za ně staví svou vírou. Jejich rozsah nechce rozšiřovat nebo doplňovat.

Neuškodí nám však připomenout si jednu úlohu, která v těchto litaních sice výslovně chybí, ale nepřímou ji můžeme zachytit uvnitř mezi řádky. Jde totiž o poslání Marie jako vychovatelky. V několika invokacích se na ni totiž obracíme jako na Matku. Kdo z lidí je vznešenějším nositelem výchovné úlohy než právě ona? Je Královnou proroků, apoštolů, vyznavačů, všech svatých. Tedy těch, kterým je svěřena výchova dětí, dnes i v budoucnu.

Jak vychovává Maria?

"Tě se to vychovávalo," povzdechne si dnes mnohá maminka, "když měla doma Božího Syna, a ne takové nezbedy jako já." Nechme stranou zbytečnou otázku, zdali měla těžkosti s výchovou. Všimněme si raději jednoho výrazného rysu. Maria nás vychovává a učí vychovávat tím, že se nechává vychovávat svým Synem. Něco takového však nemá jinde období, ihned namítnete. Rodiče jsou přece ve své životní zralosti zcela jistě dál než jejich děti. Jak často však je výchova blokována schematickým, omezeným přístupem rodičů, kteří s dětmi nejsou schopni komunikovat. Jako Maria naslouchá svému Synu, uchovává jeho slova ve svém srdci, tak mají i rodiče naslouchat svým dětem, všimnout si jejich myšlenek, přístupů k životu, k lidem a k věcem. Pak budou schopni objevit jejich originalitu s jejími klady i zápory a pomoci jim v růstu ke křesťanské zralosti. To vše vyžaduje čas, lásku, citlivost a trpělivost.

Co platí ve vztahu rodičů vůči dětem, můžeme promítnout i do vztahu naší Církve či nás křesťanů vůči ostatním. Vždyť Církev je stále vychovatelkou národů.

Maria také vychovává svým příkladem. Je bezvýhradně ochotná dělat životní kroky podle vnuknutí Božího Ducha. Jeho pokyny nepřijímá a neuskutečňuje automaticky, ale v uvážlivé svobodě.

"Maria, Matko naše, chceme se od tebe učit, vychovávej nás!"

(o.l.)

LITURGICKÁ ČTENÍ V TÝDNU

Neděle 5. červen 10. neděle v mezidobí	- 1. čt.: Gn 3,9-15; Ž: 130(12),12345678 odp: 7 2. čt.: 2Kor 4,13-5,1; Ev.: Mk 3,20-35
Pondělí 6. červen nez. pam. sv. Norberta	- 1. čt.: 1Král 17,1-6; Ev.: Mt 5,1-12 Ž; 120,1-2.3-4.5-6.7-8 odp.: srv. 2
Úterý 7. červen ferie	- 1. čt.: 1Král 17,7-16; Ev.: Mt 5,13-16 Ž; 4,2-3.4-5.7-8 odp.: 7a
Středa 8. červen ferie	- 1. čt.: 1Král 18,20-39; Ev.: Mt 5,17-19 Ž; 15,1-2a.4.5+8.11 odp.: 1
Čtvrtek 9. červen nez. památka sv. Efréma	- 1. čt.: 1Král 18,41-46; Ž 64,10abcd.10e-11.12-13; odp.: 2a Ev.: Mt 5,20-26
Pátek 10. červen slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova	- 1. čt. Oz 11,1.3-4.8c-9; Ev.: Jan 19,31-37 Ž; lz 12,2-3.4bcd.5-6 odp.: 3 2. čt.: Ef 3,8-12.14-19
Sobota 11. červen-1. památka sv. Barnabáše	- 1. čt.: Sk 11,21b-26; 13,1-3; Ev.: Mt 10,7-13 Ž 98 (97), 1.2-3ab.3c-4.5-6; odp.: srv. 2

POSVĚCOVÁNÍ VŠEDNOSTI (6)

Náš nebeský Otec nemá úřední hodiny. Chceme-li se na něj obrátit, nemusíme se předem ohlásit, sedět v čekárně ani se ptát, jestli nerušíme. Zaneprázdněnost není jeho, ale náš problém. Není nic, o čem bychom s ním nemohli mluvit. Naopak, přeje si, abychom s ním mluvili o všem a stále (srov. Lk 18,1). *“Modlete se v každé době”* (Lk 21,36).

Je to vlastně zcela přirozené. Jsem-li ve společnosti milující a milované bytosti, nemohu ji ignorovat. Radost z její přítomnosti otevírá mé srdce. Všechno to, o čem bych osamocněn hovořil sám se sebou, s potěšením sdílím s ní.

Náš Pán je nám blíže než kdokoliv z lidí. Umí dělat společníka, který nikdy nezavazí. Je víc než společník. *V něm žijeme, hýbáme se a jsme.* Nemusí rozdělovat svou pozornost. Je s námi tak cele a tak osobně, jako bychom byli jediní, komu se věnuje. Nabízí nám ohromnou šanci. Tu ranní chvíli důvěrného a otevřeného rozhovoru s Ním můžeme prodloužit na celodenní dialog. Není to pod Jeho důstojnost, když si s Ním budeme povídat, co si dnes oblečeme, co bude dnes k snídani, co teď právě musíme udělat, kam zajít, s kým promluvit. Rád od nás vyslechne, co se nám líbí, na co se těšíme, co nás mrzí i čeho se bojíme. Náš Společník je taktický. Nebude nás vyrušovat v době, kdy se musíme soustředit, a nemusíme se bát, že se bude nudit a odejde. Bude nás sledovat se zájmem a s porozuměním připraven kdykoliv navázat třeba jen krátký dialog. Stejně dobře mu můžeme říct, že už nás to či ono unavuje, že začínáme být nervózní, že nám ten či ta jde na nervy, že ztrácíme trpělivost, že se to nedá vydržet. Má pochopení pro naši lidskou omezenost a nechává nás na holičkách. Můžeme se s Ním poradit, kdykoliv to bude zapotřebí. Můžeme se s Ním zasmát v komické situaci, zaplakat v dojetí či tísni. Domyslíme-li, co to pro nás znamená, že máme trvale zajištěnou osobní společnost Nejvyššího, bude-me znovu a znovu v dojetí děkovat s radostnou pokorou za tuto nezaplacenou milost.

Trvalý dialog s Bohem, to není tíživá povinnost ani unavující závazek. Tento dialog je spontánní mluva milujícího srdce.

Je to věc, která je *skrytá před moudrými a učenými a zjevná maličkým* (Mat 11,25). Je to velké, a přece prosté tajemství svatých.

Ale jak máme setrvat v mysli ve společenství našeho Boha uprostřed všedního shonu, když nejsme schopni udržet usebranost ani při bohoslužbě v chrámě, ani ve chvílích “oficiální” modlitby? Možná že se nám to nedaří právě proto, že tato modlitba je příliš oficiální. Nemáme odvahu překonat tu zakořeněnou představu, že náš Bůh je někde daleko, vysoko, odřikáváme své modlitby jako povinné pensum, snad i se sklonem k pochybnosti, zda nás opravdu poslouchá.

Prožíváme-li styk s Bohem v modlitbě nikoliv jako výsadu, ale povinnost, obtížně dochází k důvěrnému sblížení. A pokud nám už ráno nezbyl čas, abychom se s Ním aspoň pozdravili, jaký div!

Možná nám chybí odvaha uplatnit svou krásnou lidskou zkušenost z osobního styku s blízkou a milovanou osobou, která nás láskyplně přijímá, věnuje nám veškerou svou pozornost a péči a v její společnosti se cítíme tak dobře, že bychom nejraději tuto společnost nikdy neopouštěli. Když jsme byli zamilováni, nepřišlo nám zatěžko zalétat v myšlenkách k milované bytosti. Když jsme byli od ní vzdáleni, říkali jsme si často: Kdyby tu byl.. škoda, že tu není.. posílali jsme psaní, volali telefonem, počítali, ko-lik dní odloučení ještě zbývá. *Kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce* (Mat 6,21).

A přece, není na světě člověka, který by nám byl tak blízký, jako je náš nejdobrotivější Otec. Není člověka, který by se nám dokázal a také mohl tak plně a bezmezně věnovat, mít pro nás tolik pochopení. Aby nám to dokázal, dal nám Bůh **sám sebe za pokrm**: nemůže být těsnějšího a důvěrnějšího splynutí. On nepotřebuje naše slova pro se-be, ví, co mu můžeme říct a co mu řekneme, dříve než nás stvořil, ale připravil nám tuto možnost, nabízí nám ji jako velkorysý dar, protože takové je naše srdce, potřebuje stále tu láskyplnou společnost tak, jak ji potřebuje dítě. *Srdce je vždycky, ach, srdcem jen dítěte, do stáří, do skonu volá si po matce* (J. Neruda). Bůh sám je naším **nejlepším Tatínkem i Maminkou**. Nabízí nám sám sebe, abychom mohli hluboce lidsky prožívat tu nepochopitelnou skutečnost, že můžeme být **trvale s Ním** v tom nejdůvěrnějším styku.

Ale také je možné, že právě onu lidskou zkušenost ani nemáme, že nemáme odvahu uvěřit té nádherné skutečnosti ve vztahu můj Otec a já třeba na základě podvědomé tíže dětských zklamání. Když jsme si hráli jako malé děti, vnímali jsme stále přítomnost maminky. Utíkali jsme k ní podělit se o každý náš no-vý objev, každou radost, každou ne-jistotu, každou bolístku. Největším zklamáním bylo, když nás odbývala a nevěnovala nám pozornost. Pokud se toto zklamání opakovalo častěji, protestovali jsme tak či onak svým dětským způsobem a pak nám ne-zbylo, než si povídat alespoň s před-měty kolem sebe a nakonec jen sa-mi se sebou. Hledali jsme náhradní formy uspokojení, naučili jsme se vést svůj vlastní monolog. Časem jsme se prokousali ke zkušenosti, že to tak asi musí být, že to jinak nejde. Naše maminka byla pro nás někde daleko, vysoko, nebylo možné se na ni obracet, ačkoliv bychom nejraději nikdy neopouštěli její ná-ruč.

Právě to, oč nás druzí ochudili, nám přes všechna zklamání nabízí sám nejvyšší dobrotivý Bůh, který *tak miloval svět, že dal svého vlastního Syna* (Jan 6,13), *kteřý dříve miloval nás, než my jeho* (1 Jan 4,10). Tu křivdu, kterou jsme utrpěli, nepříči-tejme jemu. Promluvme si s Ním nejen naučenými modlitbami, ale tak prostě, lidsky, od srdce, vlastními slovy. Řekněme mu upřímně, že bychom s Ním rádi častěji mluvili tak trochu víc osobně, důvěrně, ale že nám to nejde, že bychom se rádi k Němu více přiblížili, ale jsme nějak neohrabaní.

I když jsme snad sami nezakusili, co to znamená být přijímán, může-me zkusit, co to znamená přijímat. Snad i naše vyprahlé srdce ucítí ně-co teplého, když nám vděčně stisk-ne ruku někdo, komu jsme věnovali trochu pozornosti a vyslechli ho zúčastněně právě tehdy, když on to potřeboval. Snad nás potěší ta sku-tečnost, že někdo v nás viděl člově-ka, kterému důvěřoval. A když si tu překvapující skutečnost uvědomí-me, je to ta pravá chvíle, abychom se obrátili k Tatínkovi a řekli mu: "Představ si, Otče, co se mi dnes stalo..." Dost možná, že nám odpoví: "Vidíš, mé dítě, jestliže vy, ačkoliv jste zlí, umíte přijmout jeden dru-hého, čím spíše Já..."

Abychom mohli upřímně a sr-dečně rozmlouvat s Bohem, potře-bujeme srdečně a upřímně rozmlou-vat mezi sebou. Především partner s partnerem, rodiče s dětmi. Boží připravenost přijmout a vyslechnout pochopíme, budeme-li sami ochotni přijímat a vyslechnout. Ať jsou jakkoliv důležité úkoly, které jsme si naplá-novali, ten plán není dobrý, jestliže v něm není dostatek místa pro naše dítě. Ta nepopsaná dušička je přece ze všeho nejdůležitější. Dívá se na nás důvěřivěma a bezelstným oč-kama. Jsme zatím pro ně celý svět, kam se má obrátit, když ne k nám? Potřebuje mít jistotu, že se na nás může kdykoliv s čímkoliv obrátit. Chce být stále s námi. Jeho dobré i špatné zkušenosti jej poznamenají na celý život. Poznamenají jeho bu-doucí vztah k nám, k jiným lidem i k Bohu. Zušlechťují nebo defor-mují. Ukážou cestu nebo ji zatarasí. Stojí-li nás to hodně námahy, co nám může pomoci, když ne vědomí, že náš Otec je tu s námi, že **cokoliv** teď třeba se sebezapřením prokazu-jeme našemu dítěti, děláme **Jeho jménem, v Jeho zastoupení**. Vy-bral si nás, abychom my hnětli tu měkkou, teplou lidskou dušičku k **Jeho obrazu**. Jednou se z toho obrazu máme všichni společně s Ním radovat. Můžeme se začít ra-dovat už teď. Nebo chceme odmítat tento vznešený úkol a odkazovat na-še dítě na někoho jiného, nebo do-konce na hračky či na obrazovku?

Jestliže dnes uslyšíte jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce (Žid 3,15).

Václav Uherský

AVETOUR

-Velký Mariánský poutní okruh-

ve dnech 20.7.-30.7.94

Paříž - rue du Bac, Lisieux, Dozulé, Lurdy, Paray le Monial a La Saletta

Cena: 4.990,- Kč;

Přihlášky: Jiří Chválek

Družstevní 995 51801 Dobruška tel. 0443-21929

ALŽBĚTA CANORI-MOROVÁ

Narodila se r. 1774 v pohnuté době: rok předtím byl rozpuštěn pa-pežským breve jezuitský řád. Krátce před jejím narozením papež zemřel a dlouho se šířila pověst, že byl otráven. Jeho nástupce Pius VI pro-žil smutný průběh synody v Pistoji, která kladla podobné požadavky jako dnešní modernističtí teologové. Na druhé straně řád passionistů prožívá dobu velkého rozkvětu (jeho zakladatel Pavel od Kříže umírá v r. 1775). R. 1787 umírá sv. Alfons z Liguori, zakladatel redemptoristů.

V mládí nepoznala nouzi - naro-dila se v solidní římské šlechtické rodině. Čtyři roky byla ve škole sester augustiniánek v Cascia, v 17 letech se vrací do Říma. "Když jsem se octla v rodičovském domě, zapo-mněla jsem na Boha... Byla jsem zaujata malichernostmi světa." Tak poznala v 19 letech hezkého, inte-ligentního muže z "lepší" rodiny, jmenoval se Kryštof. Zamílovala se a když Kryštof ukončil studium práv, vdala se. Bylo to 10. ledna 1796 v kostele Santa Maria al Campo Carleo. Hluboce se vryla do její duše slova jejího slibu: "Já, Alž-běta, беру si tebe, Kryštofe, za man-žela a slibuji ti věrnost až do smrti..."

Líbánky neměly dlouhého trvání. Už po roce byl její manžel nevěrný. Doma se zdržoval zřídka, většinou ho bylo možno najít u jeho milenky nebo na zábavách.

Ze 4 dcer první dvě zemřely několik dnů po porodu. Další - Ma-riana a Lucina - provázely matku až ke smrtelnému loži.

Těžká nemoc a obrácení

V 27 letech přežila těžkou nemoc, ze které se zotavila po přijetí svátosti nemocných. "Bylo to v r. 1801, když jsem velmi vážně onemocněla. Při-mělo mě to, abych opustila marnosti tohoto světa. Moje bolesti byly obrov-ské. Po 9 měsících jsem prosila Boha o smilování. Začala jsem proklínat své hříchy, svou snahu vybraně se oblékat, být v lepší společnosti a hrát v ní důležitou paní..."

Alžběta - nový člověk

O svátku Nejsvětější Trojice r. 1804 si dala slavné předsevzetí:

"Umiňuji si před Jeho božským Majestátem cvičit se v ctnosti mír-nosti a trpělivosti a nebýt mrzutou z urážek svých bližních.

- Umiňuji si netoužit po ničem, co by sloužilo mé vlastní potřebě, ale plnit v každém okamžiku svého života vůli Boží.

- Umiňuji si praktikovat ctnost čistoty, chudoby, poslušnosti, poko-ry, umrtvování a pokání."

"Také ty budeš jednou slavit mši svatou!"

Její předsevzetí jí pomohla pře-čkat velmi těžké časy. Obětovala všechno pro obrácení svého muže, který měl pro ni tenkrát jenom opo-vrzení a hrubé zacházení. Jednoho dne, zahleděna do budoucnosti, když se jí posmíval, že se přípra-vovala jít na mši svatou, řekla prorocky svému muži: "Také ty budeš jednou slavit mši svatou!"

Nemáš strach?

Jednou se jí ptaly její švagrové a příbuzné: "Nemáš strach žít s mu-žem, který je zlostný a posedlý vášní k jiné ženě?"

Alžběta odpověděla prostě a lás-kyplně: "Žena, s níž se oženil, mu bude patřit navždy a s ní i jeho ro-dina a jeho dům. Dveře domu jsou vždy otevřeny a jednou se defini-tivně a s láskou vrátí a zůstane u nás."

V 33 letech jako terciářka

Spasitel jí zjevil: "Jsi určena k to-mu, aby ses stala terciářkou řádu trinitářů, aby ses ve svém stavu účastnila trinitářského charismatu svatého Jana z Mathy." Taková vnuknutí a vize se mnohým dnešním lidem zdají nevěrohodná, ale Spasi-tel pře-ce ví o naší slabé víře a při-spěje na pomoc i takovým mimořá-dným způsobem. Tehdy jí Spasitel dal pokyn: "Francouzi se už nebudou starat o klášter španělských otců San Carlino, který bude přeměněn na špitál."

Ukrytá mezi nemocnými a prostitutkami

Jak členka třetího řádu se za-vazuje vykonávat bliženskou lásku k nejubožejším a nejpouštěnějším. Jsou to nejen nemocní, ale i pros-titutky a rodiny, které nemají dobrou pověst. Ti se stávají jejími miláčky, v nich slouží samému Ježíšovi: "Co jste učinili nejmenšímu z mých brat-ří, mně jste učinili."

Zklamané naděje

Která podváděná žena by si nepřála obrácení svého manžela? V r. 1816 očekávala Alžběta svého manžela z delší služební cesty. Dou-fala, že zapomněl na svou milenku, ale dočkala se opaku: vrátil se ke své milence a svou rodinu nechal na holičkách.

Zasahuje sám Ježíš a slibuje, že se sám o ni postará. O něco později zaklepal na dveře Canoriů jeden kněz a přinesl relikviář s obrazem "Jesus Nazarenus", k němuž se po-jilo mnoho divů. Alžběta zdvojnáso-buje své modlitby. Dostává se jí mnoha zjevení a vyvrává ve velkou mystickou duši.

5. února 1825 umírá svatou smr-tí v náručí dcery Luciny. Její posled-ní slova patří jejímu manželovi: "Nezapomínejte na úctu, kterou jste povinovány svému otcí!"

Po její smrti se její manžel obrátil. Po několika letech pokání se stal řeholníkem a nakonec - jak mu to Alžběta předpověděla - knězem.

KWZ-fm

V minulém čísle jsme citovali dotaz čtenářky na knihu "Děti se ptají na Boha" (vydalo nakl. PORTÁL Praha). Oběžník olomouc-kého arcibiskupství ACO 5/94 o této knize uvádí: "Nedoporuču-je se pro některá nepřesná a myl-ná tvrzení, zvláště ohledně dok-tríny týkající se ospravedlnění od hříchu, eucharistie, věčného ztracení, lásky aj." Odkazuje pak na Katolický katechismus, publikovaný 8. 12. 1992. V minu-lém čísle jsme citovali dva od-stavce z pracovního překladu to-hoto katechismu do češtiny; tý-kaly se otázky věčného ztracení. Dnešním dnem začínáme na po-kračování publikovat velmi zná-mou práci Dr. Klemense Tillman-na "Jak dnes mluvit v rodině o Bohu".

SESTRA KAMILA GELINGOVÁ, PROVINČNÍ PŘEDSTAVENÁ SESTER SV. KŘÍŽE (1898-1964)

Před třiceti lety, 25. května 1964, tragicky zemřela při autonehodě u Hradce Králové provinční představená sestra sv. Kříže, sestra Kamila Gelin-gová. V té době nebylo možné uveřejnit ani stručnou zprávu o jejím životě. Tyto řádky jsou pokusem vyplnit mezeru v ději-nách let, kdy církev byla od-souzena k mlčení.

Sestra Kamila Gelingová se naro-dila 3. listopadu 1898 v Mohelnici v rodině okresního notáře. Své šťast-né mládí prožila v Bystřici pod Hos-týnem. Přes nesouhlas rodičů na-stoupila v 18 letech na cestu násle-dování Krista v kongregaci sester sv. Kříže v Choryni. Po ukončení studií a řeholní formace působila jako uči-telka v Lukově. Za několik let se stala členkou provinční správy a s nadšením se zapojovala do vnitřní-ho upevňování společenství i do plá-nování a stavby nového provinčního domu v Kroměříži. Ten byl posvěcen v roce 1932.

Jako představená vedla morav-skou provincii sester sv. Kříže v le-tech 1937-1964. Byly to roky veli-kých politických zvratů. V době oku-pace dovedla sestra Kamila neohro-ženě vystupovat proti nespravedli-vým požadavkům a bránit zájmy sester i jejich svěřenců. Často jí hro-zilo zatčení. Po 2. světové válce se její činnost rozšířila i na české pohraničí, kde byly kláštery němec-kých sester české provincie. Naděje na obnovu působení sester ve škol-ství a ve výchově se brzy rozplynuly. V padesátých letech stát postupně kongregaci bral vše, co sestry s vel-kými obětmi pro službu bližním za dlouhá léta vybudovaly. Z nařízení Ministerstva kultury musela i sestra Kamila opustit v září 1950 provinční dům v Kroměříži a vydat se na krušnou pouť do Bohosudova. Tam, v bývalém jezuitském klášteře, bylo soustředěno 260 sester sv. Kříže a 150 sester dominikánek. Po roce zakotvily sestry v soustředěvacím klášteře v Broumově ve velkém spo-lečenství sester různých kongregací.

Svou neochvějnou důvěrou v Boží Prozřetelnost, svojí láskyplnou při-tomností a svojí modlitbou posilovala sestra Kamila sestry, které praco-valy v továrnách a byly překládané z místa na místo. Její nekompro-misní postoj vůči požadavkům reži-mu byl důvodem internace v Hejni-cích, kde s jinými představenými prožila tři roky. Těžká tělesná práce, ponižování ze strany dohlížitelů a odloučení od sester, které jako ov-ce bez pastýře byly vystavené mno-hému nebezpečí, narušily její zdraví.

Po návratu z Broumova, ač ne-mocná na srdce, pokračovala ve svém poslání, jak to jen bylo možné v situaci nesvobody. Byla oporou sestřám, které musely opustit ne-mocnice a začlenit se do ústavů so-ciální péče. Při svých návštěvách přinášela všude teplo své mateřské, obětavé a chápající lásky. Její dopi-sy vyzářovaly hluboké zakotvení v Bohu, láska k františkánské spiri-tualitě a hluboké prožívání tajemství kříže ve světle velikono-c. Její slova zapadala jako zrno do půdy lidských srdcí. Dovedla jemně vystihnout, co kdo potřebuje. Děčila se se sestrami o své zkušenosti víry:

"Pán Bůh nás vede tak divnými cestami, na jaké jsme nikdy nepo-myslely. On však měl od počátku s námi svůj plán a jestliže se mu nezpronevěříme, přivede nás jistě k svému cíli."

"Přijímám vše jako kříže Bohem seslané, kterými zkouší a tříbí naši věrnost. A píši Vám to jen proto, abyste své denní kříže nesla jako Šimon svou silou a jako Veronika svou láskou. Cesta kříže vede ke vzkříšení a k oslavě."

"Jak by bylo na světě krásně, kdyby se lidé dali oblažit silou víry, která přináší radost. Pán Bůh je dobrý, děkujeme mu a prosíme za všechny, kteří se nemodlí, jimž stačí ta šed' země, trochu pomalovaná křiklavými barvami." - "Vše konejte s Ježíšem a pro Ježíše - pod pohle-dem Panny Marie - a vždy vám bude dobře." - "Všude, kam přijdete, nes-te s sebou pokoj a lásku, všude je těchto darů zapotřebí."

Sestře Cyrile Ječmenové před jejími věčnými sliby v kutnohorské věznici napsala: "Ježíš sám kéž je Vaší útěchou ve Vašem utrpení. V něm buď všechno Vaše myšlení, rozjímání a následování, abyste, když jste s ním trpěla, s ním byla i oslavena."

Sestra Kamila sledovala s velkým zájmem obrodné dění v církvi a účastnila se na něm v rámci vlastní kongregace, působící ve čtyřech svě-tadílech. Velkou radost měla, když v květnu 1964 navštívila generální představená sestra Elena Gorgetti z mateřského domu ve Švýcarsku sestry v českých zemích a na Slo-vensku. Deset dní ji provázela, před-stavovala jí svých 510 sester, žijí-cích a pracujících v 19 ústavech v Čechách a na Moravě. (5 v Če-chách a 14 na Moravě).

Vzácnou návštěvu doprovodila na letiště do Prahy. Téhož dne, na zpáteční cestě, ji Pán náhle povolal k sobě. Její zvolání: Ježíši! bylo pro ni mostem mezi pozemským životem a věčností. - Pan kardinál Tomášek, tehdy biskup a administrátor farnosti Moravská Hůzová, tehdy na-psal: "Neodešla, jen přešla. Jdeme všichni k témuž cíli. Křížem byl po-znamenán celý její život, křížem Kristovým, křížem vítězným."

Roku 1964 bylo v moravské pro-vincii sester sv. Kříže celkem 510 sester a působily v těchto ústavech:

V Čechách: v Broumově, v Libě-šicích u Litoměřic, v Albrechticích, v Přestavkách a v Černovicích u Tá-bora.
Na Moravě: V Choryni, Lukově, v Bílé Vodě, v Pržnu, Kvasicích, Odrách, na Hostýně, ve Fryštáku, Zborovicích, v Rakové Lhotě, v Nové horce u Studénky, v Kyjově, v Čer-vené Vodě, v Borotíně.

Sestra Pavla Křivánková

ČESKÉ ÚZEMÍ V ŘÍMĚ

Náš národ nikdy neměl a nemá kolonie. Uvádí se většinou jen jedna symbolická: prostor kolem Komen-ského domku v holandském Naar-denu. Poslední televizní Křesťanský magazín z Brna ukázal i další čes-kou "kolonii" - papežskou kolej pro bohoslovce z českých a moravských diecézí Nepomucenum, kterou roku 1929 pražský arcibiskup František Kordač slavnostně vysvětil.

Otec biskup Jaroslav Škarvada vzpomínal, že v letech po únoru 1948 byla tato česká kolej kusem domova v cizině. Tam se naši boho-slovci a kněží nikdy necítili být "v emigraci". To platí i o našem nej-větším pouňorovém exulantovi - kar-dinálu Josefu Beranovi, jehož proces blahofčení byl právě odstartován. Po nedobrovolném odchodu z vlasti si zvolil Nepomucenum za své sídlo.

Ústav prožíval leckdy těžké chví-le. V sedmdesátých letech se jednalo dokonce o jeho zrušení, zachránce se stal nakonec nový rektor mons. dr. Karel Vrána. Finance poskyto-va-la organizace pro pomoc zemím východní Evropy "Kirche in Not", dnes tak činí biskupská konference USA a čeští exulanti svými dobrovolnými dary. Televizní Křesťanský magazín nám odhalil, jak málo toho dosud víme o českém katolickém exilu a o jeho službě Církvi a vlasti. Proto si jeho tvůrci A. Lowak a ing. J. Florián za-slouží naše poděkování. Můžeme zá-roveň prozradit, že v jednom z příš-tích křesťanských magazínů z Brna bude zařazena reportáž z české sek-ce Vatikánského rozhlasu. -rm-

JAK VZNIKL MAJETEK CÍRKVE?

V diskusích stran vrácení majet-ku církevním institucím, který jim byl neprávne odňat po r. 1948, se nejed-nou objevilo i tvrzení, že církevní majetek pochází z pobělohorských konfiskací.. Jde přitom o výmysl, je-hož smyslem je vyvolat u veřejnosti averzi k vrácení církevního majetku. Ve skutečnosti se věc má tak, že většina toho majetku byla pořízena skupováním pozemků, část byla zís-kána dary a odkazy zbožných věř-i-cích. Část pocházela ze středověku, kdy církev obdarovávali králové, šlechta, města a obce. Pravda ovšem je, že po bitvě na Bílé Hoře se také církevní představitelé domáhali toho, aby byly církvi vráceny majetky, kte-ré ztratila za husitských bouří, a za "zimního" krále Fridricha Falckého. Jenže těmto požadavkům bylo vy-hověno jen ojediněle, protože napros-tou většinu konfiskátů dostali důstoj-níci vítězného císařského vojska. Mimoto stojí za zmínku i skutečnost, že při nynějším soupisu církevního majetku naráželi odborníci nezdědka na záznamy o jeho zakoupení, po-cházející z období první republiky.

Další otázkou je, zda existují ně-jaké právní podklady požadavku na-vrácení tohoto majetku. Mnoho zde bude jistě záležet na tom, zda postup komunistických úřadů při odnímání církevního majetku bude nynější po-litická reprezentace považovat za le-gální. Tento postup však byl prak-ticky ve všech případech buďto zcela nelegální, nebo přinejmenším v roz-poru i s tehdy platnými právními předpisy. Otázce právní opodstatně-nosti nároku církve na vrácení ma-jetku bude nyní věnována větší pozornost než dříve, kdy bylo ze strany církve spíš jen zjišťováno a dokumentováno to, co církvi patřilo. Církev je k tomu nucena prohlášením předsedy ODS na kongresu této stra-ny, kde řekl, že cokoliv by se vracelo církvim, bralo by se občanům. Toto tvrzení, jak vyplynulo předtím z in-terviewu poradce poslaneckého klu-bu ODS pana Petra Krejčího v Tele-grafu dne 16. října minulého roku, vychází z právní teorie, kterou hlásal za první republiky Dr. Antonín Hob-za, profesor mezinárodního práva na právnické fakultě Univerzity Karlovy. Ten tvrdil, že "státu přísluší právo odejmout nebo omezit způsobilost církevních institucí nabývat majetek" (Hobza: Úvod do církevního práva, 1929, str. 234). Církvi přiznával jen charakter spolku, odmítal uznat za platný kodex církevního práva, který říká, že katolická církev a apoštolský stolec mají přirozené právo nabývat majetek a vlastnit ho.

Doktora Hobzu jeho zaujatost pro-ti katolické církvi dovedla nakonec až k tragickému vystoupení na pro-cesu s představiteli církve v roce 1950, kdy jako právní expert ve službách komunistické justice pro-hlásil, že "kanonické právo a církevní předpisy nemají v Československu žádnou právní platnost. Každý cír-kevní hodnostář nebo náboženský funkcionář, který dává přednost ka-nonické poslušnosti před loyaltitou vůči státu, musí být považován za zrádce a je v rozporu se státním právem. Přímý kontakt českosloven-ského občana s

papežským vyslanectvím nebo s papežem samotným není dovolen” (Ludvík Němec: Church and State in Czechoslovakia”, 1955, str. 393).

Pro církev je smutné zjištění, že názory, které tak ochotně převzali komunisté v roce 1950, dnes hájí někteří významní představitelé ODS a ještě smutnější je, že křesťané, kteří tvoří značnou část členů ODS, proti tomu nezvednou svůj hlas. Kdyby názory dr. Hobzy měly i dnes platit, nejen že by církev neměla právo na svůj majetek, ale stát by měl možnost kdykoliv v budoucnu jí její majetek zabavovat. Každý katolík věrný Svatému otci a uznávající závaznost církevního práva by byl zrádcem. Jaký by to byl právní řád!?

Ve skutečnosti však to, co by se vrátilo církvi, vrátilo by se z jejího majetku a ne z jakéhosi pomyslného “společného” majetku občanů.

Teprve budoucnost však ukáže, zda bude celá záležitost s restitučními vyřízena spravedlivě, anebo zda dojde k druhému okradení církve. Spravedlivé řešení problému spočívající ve vrácení majetku církvím politickou dohodou se v dané chvíli jeví jako málo pravděpodobné, bude-li ODS naslouchat prostřednictvím poradce Petra Krejčího nenávislnému a neobjektivnímu hlasu Dr. Antonína Hobzy a řídit se jeho názory na církevní majetek. Hobzovy názory se neprosadily za první republiky, pozorně se jim však naslouchalo v padesátých letech, kdy pomohl právně zdůvodnit prohlášení církevních představitelů za velezrádce a jejich odsouzení k mnohaletým vazbám.

Druhým důvodem, poukazujícím na dohlednou nedostupnost spravedlivého řešení je to, že veřejné mínění se dosud nepostavilo na stranu církve. Lidé asi nechápou, že ve sporu o církevní majetek nejde ani tak o církev jako o záchranu kulturního dědictví českého národa. Nebude-li mít církev prostředky na údržbu a opravy kostelů, pak těch 9000 kostelů, které stát v průměru ročně na jeden kostel věnuje, je nezachráně.

Přesto je však možné mít důvěru v to, že veřejnost nakonec spravedlivý požadavek církvi podpoří a že se prosadí smysl našeho národa pro spravedlnost a pro kulturní hodnoty vytvořené generacemi předků. Ukazuje se to i na zápalu, se kterým se nedávno bojovalo o záchranu kostela sv. Michala na Starém městě pražském.

f.č. v “Novém životě”

SLZY PANNY MARIE V SYRAKUSÁCH JSOU ZNAMENÍM NADĚJE PRO AFRIKU, ITÁLIÍ, EVROPU, PRO TŘETÍ TISÍCILETÍ

Na závěr eucharistické bohoslužby na zakončení zvláštního synodu pro Afriku vyslechli kardinálové, arcibiskupové, biskupové, kněží, řeholníci a věřící shromáždění ve svatopetrské bazilice tato slova Jana Pavla II., která jim prostřednictvím rozhlasu adresoval ze svého pokoje na poliklinice Gemelli:

“Zůstaňte v mé lásce ... milujte se navzájem (Jan 15,9.16). Ctihodní bratři v biskupské službě, drazí bratři a sestry, Kristova výzva kráčet ve spojení s jeho jménem, zaznívala možno říci neustále během prací synodu. Ovoce těchto blahodárných dnů, plných úvah a dialogů bylo nabídnuto Pánu při eucharistické slavnosti, která se teď chýlí ke konci.

Tato fáze shromáždění synodu pro Afriku, dlouho očekávaná a připravovaná, se vždy jevila jako dar. Tím více nyní, když končí, utvrzuje se jako Boží dar jeho církvi. Považuji za zvláštní milost, že jsem se mohl osobně zúčastnit jednání - nejdříve přímo a pak i z tohoto nemocničního pokoje, odkud jsem neustále den co den sledoval průběh. Tak jsem získal představu o důležitých plánech, týkajících se evangelizačního poslání církve v Africe na prahu křesťanského třetího tisíciletí.

V této chvíli toužím spojit se duchovně s vámi, kteří jste shromáždění při modlitbě ve vatikánské bazilice. ... Hovořím k vám z tohoto nemocničního lůžka a musím říci, že toto bolestné zastavení bylo velmi nutné. Nutné před plánovanou návštěvou Sicílie, Katánie a Syrakus, kde Maria plakala. Neplakala poprvé už před sto lety? Tento Mariin pláč nám připomíná svatyni v La Salettě ve francouzských horách. A znovu musela plakat po druhé světové válce.

Plakala. K povaze ženy patří i pláč. Víme dobře, co způsobil pláč v životě sv. Augustina a mnoha jiných. Pláč ženy a pláč Panny Marie jsou znamením naděje.

Toto znamení bylo velmi nutné na konci afrického synodu. Byl velmi důležitý ten pláč, pláč Panny Marie v období, které jsme zvolili za velkou modlitbu za Itálii. Je důležitý tento Mariin pláč za Evropu, za naši přípravu na prahu křesťanského třetího tisíciletí. Tento pláč přináší blahodárné ovoce.

Z tohoto nemocničního pokoje je pro mne jistým způsobem snazší svěřit všechno Pánu, vložit do jeho rukou všechny problémy, všechny pastorační záměry, radosti, úzkosti a naděje velkého afrického kontinentu. Je pro mne snazší toto všechno konat se slzami Panny Marie. Jsou velmi potřebné, velmi blahodárné a přinášejí mnoho naděje. Skrze tyto slzy ať přesvatá Maria dosáhne toho, že dobré símě, hojně zaseté v přípravě synodu a pečlivě pěstované během tohoto měsíce při každodenních setkáních přinese ovoce, hojné ovoce, ovoce víry, naděje a lásky pro africký kontinent, pro celé lidstvo.

Chtěl bych připomenout: jděte a přineste Africe pokoj a radost zmrtvýchvstalého Krista. Přineste všem, s nimiž se po návratu do vlasti setkáte, papežovo apoštolské požehnání, především ale požehnání Boha, našeho Stvořitele a Otce, vzkrášeného Krista, jenž se jeví jako pán dějin, Pán budoucích věků. Předajte všem, které potkáte, toto požehnání, tento příslib, tuto naději, skrze tajemný jev slz, pláče Panny Marie, skrze onen pláč, ony slzy, jež jsou vrcholným výrazem velikonoční radosti. Amen.

TŘI NOVÉ VZORY SVATOSTI

Katolická církev má tři nové blahoslavené:

Zairský katecheta **Isidor Bakan-ja (1890-1909)** byl pro své nábo-ženské přesvědčení odsouzen k bi-čování 250 ranami a zemřel na následky způsobených zranění.

Lékařka **Jana Beretta Mollová (1922-1962)** odmítla podrobit se operaci nádoru na děloze, protože byla v druhém měsíci těhotenství. Dítě (čtvrté v pořadí) se narodilo v dubnu 1962, ale matka zemřela.

Alžběta Canori Morová (1774-1825), když ji manžel zrádně opustil, věnovala svůj život výchově svých dcer a péči o chudé. Byla členkou třetího řádu sv. Františka. Po její smrti se manžel Christofor obrátil a stal se řádovým bratrem u monoritů a zemřel svatou smrtí.

Homilie Sv. otce Jana Pavla II. při beatifikační liturgii 24. dubna 1994

"Já jsme dobrý pastýř. Dobrý pastýř dává život za své ovce..."
(Jan 10,11)

Tato slova slyšíme každý rok o čtvrté neděli velikonoční. Kristus zde hovoří sám o sobě, o své smrti a svém vzkříšení: "Já dávám svůj život, abych jej opět přijal. Nikdo mi ho nebere, ale já jej dávám sám od sebe. Mám moc svůj život dát a mám moc jej opět přijmout" (Jan 10,17-18). **Velikonoční Kristovo mystérium je dílo velké lásky.** Kristus obětuje svůj život z lásky k člověku, a ačkoliv umírá, zůstává pánem vlastního života a vlastní smrti. Když třetího dne vstal z mrt-vých, ukazuje život, který se zrodil ze smrti, vstupuje do večeřadla a předává apoštolům moc vítězit nad smrtí a obnovovat život. A tak i my jsme se stali svědky velikonočního tajemství.

Mimořádná příležitost

Dnes chceme zvláštním způsobem uctít ty, kteří měli účast na smrti a vzkříšení Kristově. Oni obě-tovali svůj život, který jim obnovil Kristus prostřednictvím svého zmrt-výchvstání. Dnešní liturgii slavíme v době, kdy probíhá zvláštní synod afrických biskupů. Ale také slav-nostní blahofečení Isidora Bakanji, Jany Beretty Mollové a Alžběty Ca-nori Morové má svou zvláštní vý-mluvnost: svědčí o hrdinné víře **a o hrdinné starostlivosti. Hrdinná víra** svědčí o pravdě, kterou je Kristus. **Hrdinná starostlivost** svědčí o lásce, která se nezastavuje před žádnou obětí. A to je ta láska, jakou nás miloval Kristus.

Byl jsi mužem hrdinné víry, **Isidore Bakanjo**, mladý laiku ze Zairu. Záhy po křtu jsi byl povolán, aby ses stal šířitelem radostné zvěsti. Uměl jsi rozdávat svou víru a svědčil jsi o Kristu mezi svými soukmenovci s takovou přesvědči-voostí, že ses projevil jako ti vzácní věřící, které nazýváme katechizá-tory. Ano, blahoslavený Isidore, byl jsi tak věrný svému křestnímu sli-bu, že ses stal skutečným kateche-tou a pracoval jsi s velkodušností pro africkou církev v jejím evangeli-začním poslání.

V průběhu zvláštního synodu af-rických biskupů, v den, kdy vyhla-šujeme tvé nesmírné zásluhy, chce-me vzdát hold všem katechetům, těmto nenahraditelným spolupra-covníkům na výstavbě církve na af-rickém kontinentu. Katecheté před-cházejí, provázejí a dovršují dílo kněží uprostřed jejich svěřeného li-du. V mnoha historických obdobích právě oni museli snášet proná-sledování, protože přijali víru. Oni dokážou být dobrými pastýři, kteří znají své ovce a ovce znají je, a je-li to zapotřebí, brání své stádo za ce-nu vlastního života. Katecheté jsou si vědomi, jak velký počet jejich bratří a sester ještě nenašlo cestu do Božího stáda, a čekají, až jim jejich starostlivost zprostředkuje Radost-nou zvěst. Tímto svým dílem vydá-vají katecheté svědectví o Kristu, jediném Pastýři.

Katecheta - mučedník

Isidore, tvoje **účast na veliko-nočním tajemství** Kristově, na díle jeho svrchované lásky, byla bez-mezná. Protože jsi chtěl zůstat věrný víře svého křtu za jakoukoliv cenu, podstoupil jsi bičování jako tvůj Pán. Odpustil jsi svým pronásledovate-lům, jako tvůj Učitel na kříži; ukázal jsi, že jsi strůjcem pokoje a smíření.

V Africe bolestně zkoušené et-nickou válkou je tvůj příklad výzvou ke svornosti a smíření mezi dětmi téhož nebeského Otce. Ty jsi proka-zoval bratrskou lásku ke všem, bez rozdílu rasy a sociálního postavení. Získal sis úctu a respekt mezi svými druhy, z nichž mnozí ani nebyli kře-sťany. Ukazuješ nám svým příkla-dem cestu nezbytného dialogu mezi lidmi.

V této době přípravy na třetí tisi-ciletí nás vyzýváš, abychom podle tvého příkladu přijali dar, který Ježíš dal na kříži ve své vlastní Mat-ce (srov. Jan 19,27). Oděn "Mariiným pláštěm" pokračoval jsi jako Ona a s Ní ve své pouti víry. Jako Ježíš, Dobrý Pastýř jsi přišel, abys dal svůj život za své ovce. Pomáhej nám, kteří musíme kráčet stejnou cestou, abychom obrátili svůj zrak k Marii a přijali ji za svou vůdkyni.

Matky - hrdinky

Pozvedáme dnes ke cti oltáře také dvě italské ženy: Janu Berettu Mollovou a Alžbětu Canori Morovou. Jsou to ženy hrdinné lásky. Obě jako příkladné manželky a matky byly povolány, aby vydaly svědectví o náročných hodnotách evangelia v každodenním životě.

Jana Beretta Mollová zazářila svým příkladem již jako studentka, dívka, která se angažovala v církevních společenstvích, dokázala jako manželka a šťastná matka přinést v oběť svůj vlastní život, aby mohlo žít maličké stvoření, které nosila ve svém lůně a které je dnes tady s námi. Ona, jako lékařka a chirurg si byla zcela jasně vědoma, co ji čeká, ale nezastavila se tváří v tvář nejvyšší oběti a dala tak příklad hrdinné ctnosti.

Alžběta Canori Morová, ta opět v nemalých manželských obtížích dokázala dokonalou věrnost poslání, které přijala ve svátosti manželství, a odpovědnosti, která z toho vyplývá. Věrná v modlitbě a hrdinné odevzdání rodině dokázala vychovat křesťansky své dcery a dosáhla obřadění svého manžela.

Když dáváme tyto dvě ženy za příklad křesťanské dokonalosti, **chceme tím vzdát hold všem odvážným křesťanským matkám**, které se oddaly bez výhrad své rodině, které trpí, aby daly život svým dětem a jsou připraveny podstoupit jakoukoliv námahu a přinést jakoukoliv oběť, aby jim předaly to nejlepší, co chovají v sobě.

Mateřství může být zdrojem radosti, ale může se také stát pramenem utrpení a někdy velkých zklamání. V takových případech se láska stává zkouškou, a to často heroickou, která stojí mateřské srdce velmi mnoho. Chceme dnes uctít nejen tyto dvě výjimečné ženy, ale všechny ty, které nešetří námahou, aby vychovaly své děti.

Kristus - vzor a posila věrných matek

Hle jak mimořádným způsobem se tyto matky **podílejí na starostlivosti Dobrého Pastýře**. Jak musí bojovat proti nesnázím a nebezpečím. Jak často jsou vystaveny zápasu se skutečnými "vlky", kteří chtějí unést a rozehnat stádo. A ne vždy nacházejí tyto matky podporu u svého okolí. Ano, nové modely často propagované ve sdělovacích prostředcích nepřejí mateřství. Ve jménu pokroku a modernosti představují se dnes takové hodnoty jako je věrnost, čistota, obětavost jako něco překonaného, a přece právě ony jsou rozlišovacím znamením celé řady křesťanských manželek a matek.

Často se stává, že žena, která chce zůstat věrná svým zásadám, se cítí hluboce osamocena. Sama se svou láskou, kterou nemůže zradit a které chce zůstat věrná. Jejím jediným průvodcem je Kristus, který nám zjevil, jakou láskou nás miluje Otec. Žena, která věří Kristu, nachází v něm silnou oporu láskou, která všechno snáší. Je to láska, která jí dovoluje snést všechno to, co je třeba, aby dítě bylo počato, narozeno, aby vyrostlo a dospělo a stalo se současně dítětem Božím. Jak říká sv. Jan v dnešním čtení: "Byli jsme nazváni dětmi Božími, a jsme jimi" (1 Jan 3,1). Jsme Božími dětmi. Až se tato skutečnost plně projeví, budeme podobni Bohu, protože ho uvidíme takového, jaký je (srov. 1 Jan 3,2)

Děkujeme vám, heroické matky, za vaši nepřemožitelnou lásku! Děkujeme vám za neochvějnou důvěru v Boha a v jeho lásku. Děkujeme vám za oběť vašeho života. Dnes vám Kristus ve velikonočním tajemství odpovídá dar, který jste mu připravily. On má totiž možnost obnovit život, který jste mu přinesly v oběť. **Mějte důvěru v Krista!** On je úhelným kamenem, na němž spočívá důstojnost člověka a jeho budoucnost. Není pod nebem jiného jména zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni (Sk 4,12).

Na tvé jméno, Kriste, spoléháme.

Ty buď naší spásou!

Amen.

(L'Osservatore Romano 17/94.

Mezititulky redakce.

Překlad L. Štula)

JAK MLUVIT DNES V RODINĚ O BOHU (1)

I. Celková situace a základní věci

Dnes je to jiné

Otázka, kterou si klademe, je pro dnešní křesťany určitě otázkou podstatnou. Octli jsme se v jiné situaci, než v jaké jsme byli před třemi desetiletími. Tuto situaci musíme vzít na vědomí.

Už jsou pryč doby, kdy ke křesťanské existenci a k životu z víry stačilo němé naslouchání kázáním. V naší době, v níž okolní svět není zdaleka křesťanský, musíme umět o své víře mluvit. Naším opravdovým duchovním vlastnictvím je jen to, co umíme vyjádřit slovy a za čím dokážeme v rozhovoru skutečně stát.

Už také pominuly časy, kdy panoval názor, že křesťané mohou žít izolovaně, jako jednotlivci. Naše víra je vždycky účastí na víře celého společenství křesťanů v Božím lidu. Ta-to účast se však neobejde bez rozhořování, jímž se dostáváme do styku s vírou druhých lidí (nejenom s vírou faráře).

Těž už uplynuly časy, kdy se rodiče domnívali, že jejich děti by se mohly stát křesťany pouhou účastí na školním vyučování náboženství. S vírou se musí děti setkat mnohem dřív, a to v rodině. Požadavek dnešní doby je: Bůh se musí vyskytovat v rodině, o Bohu se musí mluvit. Zde začíná účast dítěte na víře rodičů. A to je možné jen tehdy, nezůstává-li víra němá.

Nová je konečně ještě tato skutečnost: O Bohu se už nedá mluvit po vzoru našich babiček. Jejich způsob vyjadřování by byl pro nás v mnohém nesprávný. Otázka po Bohu a jak o něm mluvit vězí v nás všech. Stojíme tedy před touto nutností: V životě rodiny se musí mluvit o víře, o Bohu. Stojíme však také před těžkou otázkou: Jak se to dnes může a má prakticky uskutečňovat? Na to budeme hledat odpověď.

Nejen s dětmi

Všechno mluvení o Bohu ztrácí na své ryzosti, opravdovosti, mluví-me-li o tomto nejhlavnějším tajemství, které se týká celého našeho života, jen s dětmi. Zásadně můžeme předat pořádně jen to, v co sami věříme a co prožíváme, a co je společným vlastnictvím dospělých, spjatých určitým společenstvím. Mnohdy jsou to přátelé a známí. Krásné a správné však je, když v pravý čas, pravým způsobem a ve vzájemné shodě hovoří o Bohu a o otázkách života přímo manželé. Patří to k úplnosti a k hloubce manželství: v jejich lásce, rozhovorech, v jejich shodě do krajnosti. Pak je jejich život a jejich svědectví o Bohu v očích dětí opravdu věrohodné.

Slovo víry mezi manžely

Tu se nám však hned promítne před očima rozdílnost situací v manželstvích. A každý se táže z hlediska vlastní situace: Jak bych si v tomto směru měla počínat já se svým mužem, jak já se svou ženou?

Existují manželství, v nichž vládne velký náboženský soulad. V jiných manželstvích jsou partneři v náboženském životě velmi rozdílní a daleko od sebe vzdálení. Nedochozí k tomu v první řadě tam, kde se sešli v manželství křesťané rozdílných vyznání, víc ještě tehdy, žije-li věřící křesťan s partnerem vzdáleným všemu náboženskému, anebo je-li sice muž věřící, ale všechno, co má nějaký vztah k náboženství, uzavírá úzkostlivě ve svém nitru, je tedy nábožensky jakoby němý.

Ve věci náboženských rozhovorů musí téměř každý manželský pár hledat a zkoušet vlastní cestu, na níž by se oba v této nehlubší oblasti sobě přiblížili nebo spolu sešli. Několik drobných pokynů může však přesto přitom napomáhat.

Podnětem k takovým rozhovorům mohou být mnohé praktické otázky, jestliže vyžadují, aby se k nim zaujalo určité stanovisko.

Který náboženský obraz pověsí-me do dětského pokoje? Jak to uděláme s modlitbou při stole? Jak mám odpovědět na tuto dětskou otázku? Přitom nezůstává rozhovor nezávazný a teoretický. Je nutno zaujmout stanovisko a společným vyřešením otázky se octneme u skutečnosti, o kterou jde. Mnohdy je nepatrná věta, která vychází z víry, téměř jediným hlasitým náboženským projevem mezi manžely. Řekne-li jeden z nich při nějakém neštěstí: "Kdo ví, k čemu je to dobré!", otevírá pohled na to, co tvoří poznání lidského života, na Boží prozřetelnost. Když jeden z manželů ve šťastné chvíli pronese: "Musíme být opravdu vděční!", opět se otevírá obzor života pro toho, od něhož pochází dobro a jemuž náleží dík.

V mnohých manželstvích je možnost a ochota k takovým rozhovorům. Obtížné však bývá rozvinout náboženský rozhovor. Může tu vhodně napomáhat společný zážitek, o němž se dá hovořit, případně i s výměnou názorů, večerní přednáška, kázání s novými myšlenkami, koncert duchovní hudby, den obnovy, prohlídka kostela, který na nás něčím silně zapůsobil, zajímavé televizní vysílání. Takové zážitky už samy o sobě sblíží a současně uvádějí do duchovní sféry.

Mnohým se dobře hovoří při společné četbě knihy. Mají na to vyhrazen třeba sobotní večer. Mohou to být ukázky z knihy, o níž se právě hodně diskutuje, nebo úryvky z nějaké věroučné knihy, které k rozhovoru přímo vyzývají.

Takový rozhovor se stává vážným, nastane-li nutnost vypořádat se se společnými životními problémy. Mohou se týkat stejnou měrou obou manželů; mnohdy však se určité nesnáze týká jednoho z nich a druhý se jí společně s ním zabývá. Těžkosti v zaměstnání, přetížení a vyčerpání nebo nějaké utrpení - nad tím vším se mohou oba v rozhovoru zamýšlet a hledat řešení. Nezdídky jsou to napětí, konflikty, které se mohou vynořit v každém manželství mezi oběma partnery: mrzutosti, nedorozumění, zaujatost, špatné návyky, které jdou druhému na nervy. K vyřešení je třeba trpělivosti a nesobeckosti; jen tak je možno druhého pochopit a přistoupit na oprávněný požadavek. Někdy je nutný správný soucit, který si uvědomuje, že ten druhý též někdy nemůže dál, nebo neví, jak se dostat ze svého hněvu. Někteří manželé se pak v takových případech obrací také k Bohu, pátrají po jeho záměru, očekávají od něho pomoc; vždyť on je přece Láska a může tedy dát mír a porozumění a vždy nový počátek lásky.

Trpí-li některý z manželů náboženskou uzavřeností a zdrženlivostí, třeba se mu jí podaří při takovém rozhovoru i překonat a promluví jedinou o Bohu docela otevřeně. Vynoří se různé zkrácené představy o Bohu, které je nutno odstranit, otevře se hlubší chápání života; neboť život by se měl vždy chápat i ve své souvislosti s Bohem.

Konflikty se musí vyslovit otevřeně a rozebrat, jinak se v rozhovoru o Bohu nedá pokračovat. Jestliže se tak stalo, zraje pospolitost k větší jednotě a hloubce a projevuje se v ní přítomnost Božího světla a pokoje. Rozhovor se může stát zvláště intenzivním, položí-li se někdy skutečně vážná otázka víry, a sice ne jako teoretická záležitost rozumu, nýbrž z opravdové touhy vypořádat se správně a v duchu víry se svým životem a jeho úkoly. Jeden z manželů se třeba jednou otáže: "Tady zase slyším slova 'vykoupení'. Jak to, že jsem vykoupen? Co to vlastně znamená?" Při takové otázce nejde o nějaké hezké, příjemné povídání. Tady se jedná o to, aby život nebyl naplněn prázdnými slovy, nýbrž aby v nich každý našel tu svou pravou skutečnost. Při takovém rozhovoru buduje člověk svůj život, táže se, co je nosným pilířem a co je podřadné, zkoumá svou stabilitu a odolnost a je schopen na základě těchto poznatků důkladně se změnit. Jindy se vynoří otázka: "Co vlastně znamená pro můj život Ježíš Kristus? Je v podstatě jen jakýmsi výtvořem fantazie, nebo skutečností, která proměňuje můj život?" Nebo vysloví jeden z manželů podobnou otázku: "Co máš vlastně na mysli, když používáš slovo Bůh? Jaká skutečnost to pro tebe je?" Kde se kladou takové otázky a s plnou vážností se na ně hledá odpověď, tam vyrůstá zralá, uvědomělá víra. Takoví lidé jsou pak schopni mluvit s druhými, ukazovat jim

cestu, kte-rou sami nedávno prošli, vydávat počet a být věrohodní pro ty, kteří svým světovým názorem stojí na jiném místě.

Dovedou však také odpovídat svým dětem. Ty se totiž budou tázat znovu a znovu, budou přicházet stá-le s něčím novým a budou spoléhat, že se jim dostane uspokojivé odpo-vědi. Na to musíme být připraveni. Nemůžeme je odbyt nějakými fráze-mi. Na takové otázky se musíme těšit. Odpověď se nám podaří však jen tehdy, když se sami tážeme a sami hledáme, když se jen tak snadno nespokojíme s tím, čeho jsme už dosáhli.

*Klemens Tillmann
(pokračování v příštím čísle)*

CÍRKEVNÍ AKTUALITY

Konverze anglikánského biskupa

Graham Leonard, emeritní bis-kup anglikánské církve, přestoupil ke katolické církvi. Jde dosud o nej-vyššího představitele anglikánského duchovenstva, který na protest proti připuštění žen ke kněžství přestou-pil na katolicismus. Biskup Leonard byl v letech 1981 - 92 anglikánským biskupem Londýna.

Hrozba zboření katedrály

Hinduistická organizace "Front Hindu" v indickém přístavním městě Pondichery v Bengálsku hrozí, že vyhodí do povětří místní barokní ka-tolickou katedrálu. Fundamentalis-tičtí hinduisté se odvolávají na sku-tečnost, že katedrála stojí na místě hinduistické svatyně, zničené v polo-vině 17. století při povstání. V pro-sinci roku 1992 zničili hinduisté ve městě Ayodhyda mešitu, postavenou rovněž na místě bývalé hinduistické svatyně.

Vesnička SOS na Litvě

První dětská vesnička SOS byla slavnostně posvěcena biskupem Tu-naitisem z Vilna na Litvě. Inves-torem je mezinárodní organizace "SOS Kinderhof International" se sídlem v rakouském Innsbrucku. Litva je tak 121. státem, v němž existují tyto vesničky.

Ostré odsouzení IRA

Irský primas kardinál C. Daly v souvislosti s nedávným atentátem IRA, při němž zahynuly dvě osoby, znovu ostře odsoudil tuto organizaci. IRA, jež vystupuje jménem katolické menšiny v Severním Irsku, je mar-xistickou a nikoli katolickou orga-nizací, katolíci, kteří k ní náleží, jsou stíženi církevními tresty. Kardinál Daly současně však kritizoval i čin-nost anglických vojsk, jež často stupňují napětí ve společnosti.

Pomoc vězňům

Více než 6 milionů marek vypla-tilo německé Dílo sv. Maxmiliána Kolbeho vězňům nacistických kon-centračních táborů v zemích bývalé-ho východního bloku. Největší počet z nich představovali Poláci v počtu 6195 bývalých vězňů, vdov a dětí.

Statistika katolíků v Číně

Podle údajů katolických církev-ních kruhů v Honkongu žije v Číně 10 milionů katolíků, což představuje zhruba jedno procento obyvatelstva. Ročně přibývá kolem 50 tisíců kon-vertitů. Čínským katolíkům slouží 4000 kostelů a kaplí. V zemi funguje 38 kněžských seminářů. V pasto-rační službě je činných 71 biskupů a 1400 kněží, v r. 1993 bylo vysvě-ceno 70 novokněží. Počet semi-naristů činí úhrnem 1400. Všechny tyto údaje se však týkají tzv. Čínské vlastenecké katolické církve, která není v plné jednotě s Římem. Církev věrná Sv. otci působí v ilegalitě, její statistika není známa. Katolíci věrní Římu však navštěvují kromě ilegál-ních bohoslužeb v soukromých by-tech i oficiální bohoslužby tzv. vlas-teneckých katolíků a přijímají v je-jich chrámech svátosti.

L'Osservatore Romano

Kostarika nejlepší

Podle L'Osservatore Romano si ze zemí Střední Ameriky nejlépe ve-de katolická církev v Kostarice. V této malé republice s 3 miliony obyvateli hlásí 85 procent obyvatel-stva jako katolíci. Ve čtyřech die-cézích s 213 farnostmi působí cel-kem 554 kněží, což znamená, že jeden duchovní připadá na 4300 katolíků, což je stav podstatně lepší než v jiných středoamerických ze-mích (např. v Salvadoru a Nikaragui připadá jeden kněz na více než 10000 katolíků). Počet kněžských a řeholních povolání utěšeně vzrůstá stejně jako počet laických katechetů. Účast na nedělních bohoslužbách je vysoká. Tyto skutečnosti jsou tím potěšitelnější, že Kostarika na rozdíl od jiných středoamerických republik nepatří mezi rozvojové státy, její životní úroveň dosahuje západo-evropských parametrů, negramot-nost je minimální (necelých 5 pro-cent proti 40-50 procentům v Sal-vadoru, Nikaragui a Guatemale), nezaměstnanost představuje 4 pro-centa (v Nikaragui 60 procent). Při nedávné návštěvě kostarických bis-kupů "ad limina" v Římě však Sv. otec upozornil na nebezpečí šíření konzumní morálky, rozkladu rodiny a požívačnosti. Tyto jevy jsou v Kos-tarice stále častější.

Na obranu přistěhovačů

Biskupská Konference Španělska a Portugalska na svém společném zasedání v portugalské Coimbre vydali prohlášení, v němž odsuzují po-stup Evropského společenství vůči přistěhovačům z rozvojových zemí. Uvádějí, že chápou nutnost omezení imigrační vlny. Požadují zákony, které by stanovily podmínky vstupu cizinců do země Evropské unie, zároveň ale respektovaly lidskou důstojnost imigrantů. Katolická církev nemůže souhlasit s postupem některých pracovníků letišť, kteří systematicky svévolně ztěžují imigrantům vstup na půdu dotyčného státu.

Na obranu biskupa

Klub katolické inteligence v polské Radomi zaslal sdělovacím prostředkům list, v němž ostře protestuje proti nedávnému televiznímu programu, kde šéfredaktor Gazety wyborczej Adam Michnik ostře napadl radomského biskupa Edwarda Materského. Obvinil ho z údajného vměšování do politiky v prvních volbách do senátu v r. 1989, kdy biskup Materski prý způsobil neúspěch kandidáta Lipského, známého svým proticírkevním vystupováním. Radomský Klub katolické inteligence považuje Michnikovo tvrzení za lež a žádá veřejnou omluvu. Biskup Materski totiž ani jednou nevystoupil proti kandidátu Lipskému, pouze připomenul věřícím tak jako všichni biskupové v souladu s naukou Církve, aby volili kandidáty, jejichž program odpovídá katolické etice.

Gość niedzielny

Brání těhotné ženy

Polská Federace organizací na obranu života vystoupila ostře proti záměrům Pawlakovy vlády krátiť sociální výdaje na pomoc těhotným ženám a matkám v domácnosti. "Chápeme tento záměr jako protirodinnou politiku a útok na rodičovství," stojí v dopise. Federace má plnou podporu polského episkopátu a pracuje v úzkém kontaktu s ním.

MILÁ DÍVKO,

Chceš se plněji setkat s Ježíšem a přitom zůstat ve světě? Dílo blažené Zdislavy je rodinné společenství děvčat, které se zasvětily Bohu a přitom zůstávají ve světě a ve svých běžných zaměstnáních. Vzorem pro ně je blahoslavená Zdislava, světice řádu sv. Dominika. Ve svém životě dokonale spojila rozjímavý život s činným apoštolátem, láskou k církvi, věností a oddaností Svatému otci. Pracovala mezi prostým lidem i inteligencí své doby. Podobně i sestry Díla blažené Zdislavy se snaží vnášet Krista radostně do světa.

Specifický úkol je všestranná pomoc biskupům a kněžím.

Můžeš se s námi setkat jak v našem domě v Litoměřicích, tak i v Brně. Máš-li zájem dovědět se víc, hlas se na adresu:

*Dílo bl. Zdislavy
Jezuitská 14
421 01 Litoměřice,*

nebo

*Nováčkova 71
614 00 Brno,*

VÝROČÍ ZAKLADATELE ŘÁDU

Před 860 lety, dne 6.června 1134 zemřel zakladatel premonstrátského řádu, arcibiskup v Magdeburku svatý Norbert

Narodil se v roce 1080 z hraběcí rodiny v městě Xanten na Rýně. Jméno Norbert je germánského původu a znamená "Urozený muž ze severu". Jako mladý šlechtic se stal sekretářem císaře Jindřicha V. a kanovníkem v rodném městě, přestože způsob jeho života byl světský. V tehdejší době šlo spíše o čestnou funkci, než o duchovní poslání. Kněžské svěcení přijal teprve roku 1115, kdy se dostal ke dvoru kolínského arcibiskupa. V dospělosti se začal zajímat o duchovní záležitosti.

Náhodný pád z koně přispěl k rozhodné změně jeho smýšlení, své opravdové obrácení prožil ve svých třiceti letech.

Ochotně přijal tvrdé pokání, své bohaté dědictví rozdál a stal se putovním kazatelem v Německu, Francii a Belgii. Obrátil celé město Antverpy, jež se nakazilo bludným učením Tanchelma. Horlivě zakládal sbory řeholních kanovníků, které se řídily pravidly svatého Augustina. První taková kolonie vznikla roku 1120 v lesním údolí

Prémontré u Laonu v severní Francii. Premonstrátský řád se později rozvinul v jeden z největších kanovníckých řádů v církvi.

Norbert přitahoval svou srdečností, vzdělaností a inteligencí. Měl všechny předpoklady k širokému uplatnění i vyniknutí. Roku 1126 se stal arcibiskupem - metropolitou v Magdeburku. Byl horlivým pastýřem svěřeného stáde a spojoval rozjímání řeholníka s aktivní službou duším. Tento odkaz také zanechal svému řeholnímu společenství, které se rychle šířilo po většině zemí Evropy. V době svého největšího rozmachu mělo asi 2000 opatství.

V první polovině 12. století, v době panování krále Vladislava byl premonstrátský řád uveden i do českých zemí, a to především zásluhou olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka. Při své cestě do Svaté země řeholník poznal, oblíbil si ji, všestranně její činnost podporoval a sám nakonec oblékl bílé roucho sv. Norberta. První premonstrátský klášter v Čechách vznikl r. 1140 na Strahově, kde byl pochován Vladislav I., a v roce 1626 byly do strahovského kláštera přeneseny z Magdeburku ostatky svatého Norberta. Součástí klášterního komplexu je proslulá knihovna a obrazárna.

Mušské premonstrátské kláštery založeny v Želivě (1144 zásluhou biskupa Daniela), v Litomyšli (1150, převzat po benediktech), v Teplé (1193, bl. Hroznata). Pro ženskou větev - v Doksanech (1144, král Vladislav I.), Louňovice pod Blánkem (1150, řádový lékař Jindřich), Choťšov (1200, bl. Hroznata), Záhrazí u Mostu (1285), Milevsko (1184, Jiří z Milevska). Na Moravě vznikly mužské premonstrátské kláštery v Louce u Znojma (1190, Kondrát II. Otto), v Hradisku u Olomouce (1151, převzat po benediktech), v Zábrdovicích u Brna (1210, župan Leva z Klobúk), v Nové Říši (1250, Markvart z Hrádku), na Svatém Kopečku u Olomouce (1669), v Lochovicích u Znojma (1740). Ženský klášter byl založen v Dolních Kounicích u Brna (1183, šl. Vilém z Pučíně).

Zakladatel premonstrátského řádu, arcibiskup Norbert, byl papežem Řehořem XIII. kanonizován dne 28. července 1582. Dne 30. dubna 1627 prohlásil jej kardinál Arnošt Albrecht z Harrachu českým patronem. Strahovský opat Starý zbudoval v roce 1890 k počtě sv. Norberta novou farní kostel v Praze - Střešovicích. Velké úctě se tento světec těší v západní Evropě, kde vzniklo několik desítek kostelů a také na Slovensku devět klášterních komplexů, včetně kostelů sv. Norberta.

Stanislav Zeman

ilustrace Milošlav Florián

DR. IVO CÍSAŘ: VŠECKO SOUVISÍ (1)

"Slovní potyčky mezi ochránci ne-narozeného života a zastánci svobodného rozhodnutí ženy o osudu těhotenství mají rozsáhlou publicitu snad ve všech zemích světa. Obě tato lidská práva jsou totiž neslučitelná, a uplatňování jednoho nutně potlačuje druhé." (MUDr. Radim Uzel, ČD, prosinec 1993)

K tomuto prvnímu dilematu se druzí druhé: chce-li se předejít in-terrupci, nezbývá než se uchýlit k antikoncepčním prostředkům. Říká se také, že je lépe předejít početí, tj. zamezit mu, než zabít počaté dítě.

Tedy zkrátka: abychom se vyhnuli potratu, je zapotřebí antikoncepce.

Není jiné východisko?

Mnozí křesťané se snaží usnadnit mravouku, protože vycházejí z předpokladu, že pohlavní život je nekontrolovatelný, neovladatelný. Je tomu skutečně tak? A jak může působit křesťanství na lidi?

Nesmí se zapomínat, že všichni lidé jsou raněni dědičným hříchem a že i po křtu svatém zůstává v nás náklonnost k hříchu, tzv. žádostivost, která se projevuje obzvláště v pohlavní oblasti (Srov. 1 Jan 2,16; Řím 7,14-23) a připomíná, že snoubenci jsou povoláni žít v pohlavní zdrženlivosti (č. 2350).

Je to nemožné, nečasové?

Bude dobře, když se v tomto mezinárodním roce rodiny zamyslíme nad různými souvislostmi ohledně tohoto problému.

Protirečí si Bůh? Prikazuje něco nemožného?

Jsou to dvě práva, a to neslučitelná: právo na život a právo na potrat?

Antikoncepce je menší zlo než interrupce?

Otázku nutno řešit v jejich souvislostech a příčinách.

1. Souvislost přikázání. Je falešné dilema tvrdit, že je menší zlo antikoncepce než potrat. Potratem se přestupuje 5. Boží přikázání, antikoncepcí se přestupuje přikázání 6. Z lidského hlediska vražda je horší než pohlavní nezřízenost. Ale z Božího hlediska neexistuje možnost výběru mezi hříchy. Každý těžký hřích je absolutní zlo, protože odlučuje od Boha. "I kdyby někdo zachovával zákon jako celek, ale v jedné věci jej přestoupil, proviní se proti všem. Vždyť ten, který dal nařízení: Nebudeš cizoložit, řekl také: Nebudeš zabíjet! Jestliže se tedy cizoložství sice nedopustíš, ale zabiješ, stal ses přestupníkem zákona" (Jk 2,10-11). To platí zřejmě i naopak. Spojitost přikázání je dána tím, že všechny pocházejí od jediného Zákonnodárce, který bude též Soudcem (Jk 4,12). Přikázání nutno zachovávat z víry a lásky k Bohu, což znamená poslušnost (srov. 1 Jan 5,2-3), jinak jejich zachovávání není záslužné a spasitelné, ne pouze když a proto že se nám zdá, že přestupovat je nám škodí.

Kromě rozdílu mezi potratem a antikoncepcí existuje mezi nimi i spojitost, a to dvojí: spojitost mravní, protože potrat dnes často nahrazuje antikoncepční prostředky anebo se provozuje za týmž účelem, a spojitost vědecká, protože mnohé pilulky (after-day...) anebo spirála působí ve skutečnosti potratově.

2. Souvislost kulturní. Rozlišuje se mezi "kulturou života" a "kulturou smrti". Smrt však nevytváří kulturu, nýbrž její opak.

Mimoto v případech potratu nejde o jakýkoliv život, nýbrž o lidskou osobu a její život, jak upozorňuje i Sv. otec v Listu k rodinám (2. 2. 1994).

Říká se též, že rodiče mají respektovat život dítěte. To je příliš málo. Rodiče život dávají, a to z lásky. Lékaři jej mají hájit, a to z povinnosti. Všichni ostatní jej musí respektovat.

Mátna Tereza z Kalkaty stále připomíná setkání nenarozeného Ježíše s nenarozeným Janem Křtitelem, když je ještě jejich matky nosily v lůně (Lk 1,41-44).

3. Souvislost křesťanství. Dovolnost potratu se odůvodňuje respektem vůči mínění druhých a sobou (či "právem") ženy.

Jsme povinni respektem vůči osobám, i když chybujícím, ale ne vůči omylům a hříchům. Sv. Pavel píše: "Nemějte žádnou účast v těch neplodných skutcích tmy; spíše je veřejně odsuzujte" (Ef 5,11).

Zabíjet není žádné právo. A dítě, které přichází na svět je dítětem ne-je ženy, ale i muže.

Křesťan, obzvláště je-li biřmován, je oprávněn, uschopněn a povinen hájit a šířit křesťanskou víru (Kodex kanonického práva, kán. 879). Sv. Petr nabádá: "Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení" (Sk 2,40). A sv. Jakub píše: "Nábožnost ryzí a bezvadná před Bohem, našim Otcem, je toto: ... uchovat se neposkvrněným od světa" (Jk 1,27). To platí i ohledně mnoha zcela pohan-ských televizních programů, módy, pláží, rozhovorů (Ef 5,3-5), atd.

4. Souvislost manželské čistoty. Je "nedotknutelným dogmatem" světa, že je nevyhnutelné mít pohlavní styky (v manželství a mimo ně) vždycky a za každou cenu, že manželský život má své "požadavky" a že přirozené metody nejsou spolehlivé. Sv. František Saleský píše: "Lidé žijící v manželství mají zapotřebí dvojí čistoty: jedné, aby byli schopni žít v naprosté zdrženlivosti, když nejsou pospolu...; druhé, aby byli schopni se mírnit, když jsou spolu" (Úvod do zbožného života III, 12).

Kard. L. - J. Suenens napsal už před léty výbornou knihu o ovládnání se ve dvou (Amour et maitrise de soi, Desclée De Brouwer 1959). Ny-nější Sv. otec připomněl evange-lickou a patristickou nauku, když mluvil o "cizoložství srdce" (Mt 5,28), možném i mezi manžely (8. 10. 1980). Před ním o tom pojednal Pius XI. v encyklice Casti connubii (1930, č. 23). Je zapotřebí vychovávat k čistotě nejen jako přípravě na kněžský nebo řeholní stav, ale také jako přípravě na křesťanský manželský stav, v němž se nesmí žít pohanským způsobem (Srov. cit. enc. Pia XI., č. 111.).

Co se týká přirozených metod (Ogino-Knaus, zdokonalené v meto-dě teplot a potom v metodě zvané Billingsova), je nutno podotknout, že nejde o náhražku antikoncepčních prostředků, jako by byly jejich "přípustnou obdobou (variantou)" (Jan Pavel II., 14.12.1990), a že samo manželství by bylo neplatné, kdyby jich chtěl někdo používat k naprostému trvalému vyloučení dětí. Manželský úkon musí zůstat vždy otevřen přijetí života (Pavel VI., enc. Humanae vitae, 1968, 11), kte-rý je dar Boží, ať už jej Bůh dopřeje nebo ne (srov. Kongreg. pro nauku víry, Donum vitae 22. 2. 1987, II, 8). Zodpovědné rodičovství se vztahuje na takový dar, jehož je nástrojem (srov. Ef 3,14), ne aby bylo odmít-nuto, proti Boží vůli, které se bude muset zodpovídat (srov. 2 Kor 5,10). Přirozené metody jsou způsobem, jak se řídit Boží vůlí i skrze přírodní zákony, v našem případě skrze lid-skou přirozenost, jež zahrnuje i lid-ský rozum a svobodnou vůli. Což je rozumné a rozumové, na rozdíl od iracionálního - vášnivého používání manželství. A rozum, osvětlený a po-depřený vírou, jako i vůle, posílená milostí, se odevzdává do Boží otcov-ské prozřetelnosti (1 Pt 5,6-7), včet-ně hmotných starostí (Mt 6, 25-43); nesmí se pak zapomínat, že ducha chudoby (Mt 5,3) mají mít všichni křesťané, jak připomíná II. vatik. sněm v konstitucích Světlo národů 38; 42e; Radost a naděje 72a.

Kromě přirozených metod existu-je pro křesťany i úplná zdrženlivost, i když dočasná, spojená s modlitbou, jak to naznačuje Písmo sv. v Tob 8,1-8; 1 Kor 7,5; ta je možná právě silou modlitby. Jako církevní soudce mohou dosvědčit, že z jedné strany tzv. předmanželské pohlavní styky naprosto nezaručují, že se manželství vydaří - to nespočívá pouze v pohlavním styku, naopak působí, že "manželství", jež jím vlastně není, skončí dříve než začne; z druhé stra-ny vím také, že manželé jsou schop-ni vzdát se pohlavních styků i doce-la a na dlouhou dobu, když se na sebe zlobí a mají úmysl se rozvést.

(Pokračování příště)

Z KNIH MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

O NADĚJI V KRISTU

Útlá knížečka o 54 stránkách od Pauly d'Arcy nazvaná "Óda pro Sáru", kterou právě vydává Matice cyrilometodějská v překladu Petra Dokládala, je hlubokým křesťan-ským svědectvím o lidském utrpení a pomoci Kristově. Hrdinkou je žena, která při autohavárii přijde o manže-la i milovanou dvoutletou dcerušku. Zůstává sama. Je v jiném stavu, má strach o svoji další ratolest, jestli se narodí v pořádku, jestli na ni nebude mít škodlivý vliv šok, který prožila.

V této těžké situaci si vzpomene na Krista. Není zklamána, naopak nalézá nový smysl života a nové spo-lečenství se svojí zemřelou dcerou Sárrou, kterou tolik milovala. Spole-čenství, jež nikdy nemá konce.

-rm-
Brož. A5,

MALÝ SLOVNÍK "NOVÉHO VĚKU"

Na tomto místě systematicky vy-světlujeme obsah některých pojmů, s nimiž můžete přijít do styku v rám-ci propagace hnutí Nového věku (New Age), které se na plno rozběhlo i v našich sdělovacích prostředcích. Slova označená v textu */ budou v tomto slovníku postupně vysvětlena.

MAGIE

výraz iránského nebo řeckého původu (český ekvivalent kouzelnic-tví, čarodějnictví). Umění ovládnout mimořádné síly, které jsou přístup-né zasvěceným pomocí specifického chování (rity), vyslovování zaříka-vadel, používání zvláštních předmě-tů (amulety, fetiše, maskoty). Tyto síly nejsou smyslově přístupné a vážou se na určitou symboliku. Na magii navazují všechny druhy pověr. (Od tohoto druhu M. je nutno odli-šovat t. zv. manipulátory, kteří udi-vují publikum svými triky bez ja-kýchkoliv transcendentálních sil.)

Bílá M. má sloužit dobru člověka (uzdravení, nalezení ztraceného a pod). černá M. má za cíl uvolnit síly zla, aby někomu uškodily. Vyskytuje se především v */satanismu. S po-stupným šířením ideologie New Age dochází i k novodobému rozvoji ma-gie, čímž se reaguje na skutečnost, že podle New Age končí doba kře-sťanství, které tyto praktiky neprá-vem potlačovalo. Studují s materiály o středověkých procesech s čaroděj-nicemi a hledají se způsoby ovlád-nutí transcendentálních sil.

Jiným zdrojem poznatků je stu-dium */šamanů. Vznikají sdružení čarodějnic a tajná lóže a řády. Jako černý mág se proslavil Aleister Crowley (1875-1947), který byl vel-mistrem satanského řádu Ordo Templi Orientis a praktikoval černé gnostické mše. Nazýval sám sebe "Velkou šelmou 666". Byl hlavním inspirátorem hnutí hippies. K jeho posmrtné popularitě přispěli vý-znamně Beatles.

SLAVNÁ NORSKÁ KONVERTITKA

Dne 10. června 1994 si připo-mínáme 45. výročí úmrtí norské spisovatelky a básnířky Sigrid Undsetové, významné představitelky severského novoromantismu.

Vyrostla v rodině známého ar-cheologa, který měl velký vliv na růst jejího zájmu o historii a lite-raturu. Absolvovala obchodní aka-demii v hlavním městě Oslu a tam pak pracovala jako úřednice.

Literární prvotiny Undsetové - Paní Marta Ouliová (1907) a Šťastný věk (1908) - měly živý ohlas čtená-řů, a proto se s chutí pustila do dalšího psaní. Ve své próze, drama-tech a esejích se převážně zabývala manželstvím, rozvojem rodiny a po-sláním ženy. V mládí prožila trpké chvíle hmotného nedostatku i opuš-těnosti a teprve vlastní silou se pro-pracovala k úspěchům a uznání. Jako realistka uspokojuje svojí tvor-bou více zralé a vytříbené čtenáře, schopné posoudit mohutné romá-nové struktury a citové zaměření autorky. Byla matkou pěti dětí a to ji přibližovalo všem matkám bez roz-dílu národnosti.

Za třídílný román Kristina Vav-řincová (1920-1922), který se stal bestsellerem meziválečného období, obdržela v roce 1928 Nobelovu ce-nu. Děj románu se odehrává v Nor-sku v první polovině 14. století a tuto epochu se jí podařilo historicky věr-ně zobrazit a vytvořit živé, psycho-logicky věrohodné postavy. Také dvousvazkový historický cyklus Olav Audunssön (1925-1927) je stěžejním dílem a dočkal se stejně jako Kris-tina Vavřincová asi šesti vydání pře-kladu do češtiny.

Undsetová konvertovala ke kato-licismu, což poznamenalo i její dílo. To je zřejmé hlavně ve dvoudílném románu Gymnadenia (1929), Hořící keř (1930), Ida Alžběta (1932) a v hi-storické sbírce esejů Norští svatí (1937).

Několika pracemi dovedla předlo-žit model ženy, jež našla uspokojení v poslání manželky a matky. Tragic-ký osud mladé malířky ztvárnila v románu Jenny (1911), Jaro (1914), život žen sledovala i v povídkách Bídné osudy (1913), Ženské hledis-ko (1919) a Madame Dorothea (1939).

Mnoho dojmů a poznatků využila při psaní z cest po Itálii a Německu.

V roce 1940 odjela do USA, kde působila ve prospěch osvobození Norska. Tam vydala cestopis Návrat do budoucnosti (1942) a vzpomínky Šťastné časy v Norsku (1943). Po-smrtně vyšla její biografie Kateřina ze Sieny (1951) a Články a projevy (1952), obsahující její veřejná vy-stoupení v době emigrace.

Stanislav Zeman

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc; telefon/fax 068/52 228 03.

Zástupce šéfredaktora Dr. Radomír Malý, filiální redakce: Pionýrská 19, Brno, PSČ 602 00; telefon 05/75 88 67. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku.

Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve.